

Покрајински завод за социјалну заштиту
Булевар Михајла Пупина 25
21 000 Нови Сад
Тел: 021/425-853
www.pzsz.gov.rs

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАВОДА ЗА 2009. ГОДИНУ

фебруар 2010.

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009.
годину

САДРЖАЈ

1.	Увод	3
2.	Организационо институционални оквир деловања	4
3.	Истраживачко аналитички рад	7
4.	Надзор над стручним радом установа социјалне заштите, других правних и физичких лица која обављају делатност, односно послове социјалне заштите на територији АП Војводине	11
5.	Професионална обука	16
6.	Информисање, промоција, подршка	22
7.	Друге активности	23

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

1. Увод

У складу са надлежностима које има, Покрајински завод за социјалну заштиту је од оснивања у највећој мери, активно учествовао у процесима реформе система са циљем унапређења социјалне заштите у Републици Србији. Као и претходних година, 2009. Завод је плански и активно деловао на даљем проширивању и интензивирању сарадње са актерима социјалне заштите, чији је рад значајан за развој и унапређење ове области у АП Војводини.

Од оснивања, интерес Завода је да, сагледавајући актуелне процесе у систему социјалне заштите, постане препознатљив, да грађењем свог професионалног угледа и подизањем стручних компетенција запослених постане значајна карика у развоју и унапређењу система.

Мисија Покрајинског Завода, дефинисана стратешким документом установе за период 2008/2010. године је допринос унапређењу система социјалне заштите ради добробити грађана и грађанки у АП Војводини кроз стручну подршку, укључивање и повезивање актера социјалне заштите. Постизање овог циља првенствено подразумева рад Завода на остваривању чвршће сарадње са својим оснивачем, Извршним Већем АП Војводине преко Покрајинског секретаријата за социјалну политику и демографију, Министарством рада и социјалне политике као носиоцем реформских процеса у Републици Србији, институцијама и организацијама у оквиру система социјалне заштите и повезивање са партнерским организацијама из других система и другим организацијама из јавног и цивилног сектора.

Наставак успостављене сарадње Завода са установама социјалне заштите, односно стручним службама које пружају услуге грађанима, и њено даље унапређивање значајно је због неопходности њиховог активног учешћа у планирању и реализацији реформе система социјалне заштите.

Са Републичким заводом за социјалну заштиту као истородном установом, настављена је већ постојећа сарадња кроз перманентно усаглашавање приступа у спровођењу одређених заједничких активности. Истовремено, у неким пословима заводи су учествовали партнерски, уз уважавање чињенице да обе установе имају и одређене специфичности и различитости које нужно обезбеђују и нови квалитет.

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

Покрајински Завод је такође радио на остваривању сарадње са представницима струковних удружења и организација у социјалној заштити информисањем и учешћем у њиховом раду као и разменом знања и искустава. Са експертима из ове области сарадња се одвијала првенствено у циљу размене знања и искустава учешћем у раду радних група, програма обуке и истраживања, а са организацијама цивилног друштва укључивањем у планирање и имплементацију реформе социјалне заштите.

Односи са стручном и широм јавношћу успостављени су и реализовани кроз различите видове комуникације са медијима, као и кроз информисање о актуелним догађајима преко веб сајта Завода.

2. Организационо институционални оквир деловања

У организационом смислу, основни циљ и у 2009. години био је да се обезбеде недостајући, а неопходни предуслови утврђени Статутом и оснивачким актом како би Завод пуним капацитетом и што ефикасније реализовао планиране програмске активности. У том смислу, могло би се рећи да је организациони развој истовремено био и циљ и средство за спровођење мисије Завода и постизање утврђених стратешких праваца његовог развоја, усмерених на унапређивање система социјалне заштите.

У организационом смислу и протекле године један од најважнијих циљева био је рад на даљем унапређењу људских, материјалних и финансијских ресурса Завода, али овог пута у значајној мери условљеног и ограниченог неповољним економским приликама у свим земљама света, па и код нас. Да је те циљеве било могуће реализовати, практично би био заокружен и сам процес конституисања установе, што је најважнији и неопходан предуслов потпуне оспособљености Завода да у пуном капацитету буде активан учесник у реформи и сталном унапређивању система социјалне заштите.

Упркос економским тешкоћама које ће нас, извесно, пратити и 2010. године, потребно је подсетити да је у поступку утврђивања услова за почетак рада и обављање делатности Завода за социјалну заштиту, Правилником о ближим условима у погледу простора, опреме и потребних стручних и других радника за оснивање завода за социјалну заштиту ("Службени гласник РС", број

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

38/2006), утврђен следећи број и структура запослених које Покрајински завод треба да има:

- директора;
- једног самосталног саветника за истраживачке послове са високом стручном спремом;
- једног саветника за истраживачке послове са високом стручном спремом;
- осам саветника за социјалну заштиту са високом стручном спремом;
- једног саветника за послове информисања, промоције и подршке са високом стручном спремом;
- једног саветника за професионалну обуку са високом стручном спремом;
- једног дипломираног економисту за обављање економско-финансијских послова;
- једног радника на административно финансијским пословима са средњом стручном спремом;
- једног возача.

У складу са наведеним Правилником, за обављање књиговодствених и других финансијских послова, послова текућег одржавања и обезбеђења објеката и заштите од пожара, послове одржавања хигијене, Завод је ангажовао одговарајуће организације, односно физичка лица, која пружају те услуге. Међутим, протекле године Завод није био у могућности да ангажује експерте и експертске организације из ове или сродних области као спољне сараднике на изради одговарајуће методологије за истраживачке пројекте, као и програмера за израду одговарајућег софтвера за обраду и коришћење и добијених података и израду одговарајуће базе.

Тренутни број запослених не одговара одредбама Правилника, јер недостају два саветника (један саветник за социјалну заштиту и један за послове информисања, промоције и подршке).

Учешћем у свим реформским процесима (то се пре свега односи на реформске пројекте Министарства рада и социјалне политике и ДФИД-а, који су 2009. успешно приведени крају). који су се током године одвијали, али и својим редовним програмским активностима, Завод је обезбедио респектабилно место

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

међу кључним партнерима не само у систему социјалне заштите већ и у најширој јавности.

Како је већ наглашено, због укључености Завода у све реформске процесе на чије планирање и динамику реализације није имао значајнијег утицаја, а који се нису могли у потпуности предвидети, дешавали су се повремени застоји или одлагање планираних рокова у реализацији одређених група послова. Али, упркос поменутих тешкоћама до краја 2009. године све планиране активности су завршене.

Како би Завод као стручна установа могао да одговори на све задатке предвиђене различитим стратегијама у оквиру система социјалне заштите, захтевима Министарства рада и социјалне политике, захтевима Оснивача као и потребама различитих актера у систему социјалне заштите, организацијом послова предвиђено је да све саветнице поред редовних послова, прате или неку групацију корисника или неку врсту услуге у систему социјалне заштите кроз активности на прикупљању и праћењу релевантне литературе, прикупљање информација о значајним установама, организацијама и стручњацима, моделима добре и лоше праксе, главним снагама, кључним проблемима, о корисницима и њиховим потребама, чинећи их доступним свим заинтересованим актерима, изради анализа, давању стручног мишљења, учешћем у изради критеријума квалитета и стандарда стручног рада, учешћем у активностима Министарства рада и социјалне политике, Покрајинског секретаријата за социјалну политику и демографију АП Војводине, других покрајинских секретаријата, Покрајинског заштитника грађана, Републичког завода за социјалну заштиту, невладиних организација и средстава информисања.

Седам канцеларија, са колико Завод тренутно располаже, је недовољан простор за редован рад, јер недостаје простор за библиотеку, за организовање обуке и тимски рад у Заводу.

Завод поседује библиотеку која има више од 1400 наслова стручне литературе из различитих области, али је смештена у канцеларију која није за ту намену и отежава рад саветницама, јер им значајно умањује радни простор, а отежава и посао вођења библиотеке, коришћење постојеће литературе и праћења коришћења литературе. Изузимајући изванредан број књига добијених на поклон, 2009. године Завод није могао да изврши набавку планиране литературе због недостатка финансијских средстава.

3. Истраживачко аналитички рад

Стратешки циљ Завода за период од 2008. до 2010. који представља основу у истраживачко-аналитичком делу рада јесте **допринети стварању услова за даљи развој социјалне заштите у АП Војводини који је заснован на сагледаним потребама грађана и ресурсима друштва**. Овај стратешки циљ је представљао основу Програма рада у истраживачко-аналитичком делу за 2009. годину.

У складу са Програмом рада за 2009. годину реализоване су следеће активности:

Пружање стручне подршке у покретању нових услуга и праћење развоја услуга у оквиру програма ДФИД и ФСИ

Влада Републике Србије обавезала се Стратегијом за смањење сиромаштва да ће развити систем социјалне заштите покретањем и развијањем алтернативних облика заштите, побољшањем идентификације корисника, креирањем и покретањем специфичних програма за посебно осетљиве групе. Министарство рада и социјалне политике формирало је радну групу за планирање социјалне политике у чијем је раду као стални члан учествовао представник Завода.

Министарство рада и социјалне политике Републике Србије у партнерству са Фондом за социјалне иновације и Сталном конференцијом градова и општина, уз финансијску подршку Одељења за међународни развој Владе Велике Британије и Министарства спољних послова Краљевине Норвешке, реализовало је пројекат „Подршка спровођењу Стратегије развоја социјалне заштите у Србији“.

Један део овог пројекта бавио се унапређењем локалних и међуопштинских услуга социјалне заштите, кроз развој капацитета локалних самоуправа да планирају, спроводе, финансирају, прате и евалуирају услуге социјалне заштите базиране на локалним потребама, као и да их учине одрживим. Завод је ангажован за мониторинг и подршку пројектима који се реализују у локалним заједницама на територији АП Војводине.

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

Мониторинг је извршен у следећим градовима и општинама, које су након израде Стратегије развоја социјалне заштите на локалном нивоу, добиле средства за покретање иновативних услуга/сервиса предвиђених стратешким документом: Кикинда, Зрењанин, Суботица, Кањижа, Стара Пазова, Вршац, Бела Црква, Пландиште (Стари Лец) и Алибунар. У току 2009. године све поменуте општине, осим Старе Пазове која није конкурисала за наставак пројекта, добиле су средства за наставак пројектних активности тако да је Завод наставио са мониторингом пројеката и пружањем стручне подршке општинама и пружаоцима услуга.

Из средстава УНДП-а а преко Фонда за социјалне иновације подржано је успостављање локалних услуга социјалне заштите у следећим општинама у АП Војводини: Сента, Ковин, Мали Иђош, Бачка Топола, Тител, Оџаци, Апатин, Пећинци, Сремска Митровица, Нови Бечеј и Жабалъ.

Подршка Завода општинама и пружаоцима услуга односила се првенствено на следеће области: усмеравање развоја услуге у правцу минималних стандарда квалитета, подршка у области стручног усавршавања и обука ангажованих на пружању услуге кроз упућивање на адекватне едукативне материјале и акредитоване програме обуке као и друге едукације, информисање о примерима добре праксе и повезивање са другим пружаоцима сличне/исте услуге у окружењу, побољшање сарадње на локалном нивоу и одрживост услуге.

Након завршетка пројектних циклуса општине су у складу са својим актуелним финансијским/буџетским могућностима наставиле да финансирају своје услуге што је добар пут ка успостављању одрживих услуга у систему социјалне заштите на локалном нивоу.

Анализа стања система социјалне заштите у АП Војводини са препорукама за унапређење

За потребе Покрајинског секретаријата за социјалну политику и демографију АП Војводине, Завод је, на основу расположивих извора, урадио анализу стања система социјалне заштите у општинама у АП Војводини, полазећи од

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

доступних, расположивих и актуелних демографских и социо-економских показатеља.

Програмом рада Завода предвиђена је реализација свеобухватног истраживања „Мапирање потреба за услугама социјалне заштите, постојећих и потребних ресурса у систему социјалне заштите на локалном нивоу у општинама на територији АП Војводине“. Анализа стања у АП Војводини за унапређење система социјалне заштите коју је Завод урадио, представља полазну основу истраживања у времену које следи, а у складу са расположивим финансијским средствима и актуелним економским приликама.

С обзиром да актуелна реформа система социјалне заштите у Србији, предвиђа деинституционализацију и децентрализацију система, у складу са тим треба дати приоритет анализи локалних односно регионалних услуга социјалне заштите.

Ова анализа понудила је препоруке за развој у том правцу (имајући у виду специфичности локалних заједница у Војводини које су добијене анализом), али и омогућила да се укаже на део становништва који је у већој мери угрожен, као и у ком правцу би требало да се усмери интензивнија финансијска или нека друга врста помоћи и подршке, коју систем социјалне заштите може да обезбеди.

Праћење реализације мере смештаја деце у установе

Од 2007. године Покрајинском и Републичком заводу за социјалну заштиту су од Министарства рада, запошљавања и социјалне политике (сада Министарство рада и социјалне политике) поверени послови праћења реализације Мера за отклањање неправилности у раду центра за социјални рад на пословима смештаја деце и омладине у установе социјалне заштите. Ревизија смештаја деце, извештавање о активностима које су предузете са циљем обезбеђивања што адекватније заштите и преиспитивање оправданости смештаја у установу врши се периодично, два пута годишње за децу старију од 7 година, и квартално за децу млађу од 7 година. Велики проблем у прикупљању података је неажурност највећег броја центара у достављању извештаја као и недоследно или неисправно попуњавање упитника. Резултати праћења

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

показују да се за највећи број деце планира даљи останак у установи за наредни период, што указује на потребу интензивније подршке локалној заједници да развија иновативне, отворене облике социјалне заштите намењене деци и младима.

Активности на изради новог формата за извештавање у систему социјалне заштите

У сарадњи са Републичким заводом за социјалну заштиту Завод је предузео активности на изради свеобухватног модела (формата) извештавања о раду установа социјалне заштите и развоју новог модела мониторинга и евалуације услуга свих актера – партнерских организација у систему социјалне заштите. Нови формат извештавања је неопходан како би било омогућено праћење ефеката реформе система социјалне заштите, односно неопходан је системски и темељан приступ који ће омогућити праћење ефикасности и ефеката свих услуга социјалне заштите. Једна од иницијалних активности у којима је Завод учествовао била је организација стручног скупа на ову тему на којем су били присутни експерти који се ангажују или су остварили резултате у области извештавања, односно мониторинга и евалуације делатности. Дат је критички осврт актуелног модела за извештавање и утврђене су основне смернице за даље активности у тој области. Динамика ових активности је првенствено била диктирана од стране надлежног министарства и Републичког завода који је носилац овог пројекта.

4. Надзор над стручним радом установа социјалне заштите, других правних и физичких лица која обављају делатност, односно послове социјалне заштите на територији АП Војводине

Стратешким циљем Завода за период 2008-2010. у области надзора над стручним радом предвиђено је да се **побољша квалитет услуга социјалне заштите у АП Војводини развијањем и применом различитих видова подршке пружаоцима услуга**. У складу са Програмом рада за 2009. годину и предвиђеним активностима, већина задатака је реализована у планираном периоду.

Креирање и развијање методологије и процедура за реализовање стручне подршке и спровођење надзора над стручним радом

Завод је континуирано, у складу са потребама установа, стручних радника и реформским процесима у систему социјалне заштите, усклађивао методологију рада и процедуре за спровођење надзора над стручним радом у току 2009. године.

Извештаје о извршеном надзору над стручним радом у установама социјалне заштите као и извештаје о праћењу реализације предложених мера Завод је редовно доставља Министарству рада и социјалне политике и Покрајинском секретаријату за социјалну политику и демографију. У протеклој години од надлежних органа није било примедби и сугестија на примењену методологију и процедуре у реализацији стручне подршке и надзора над стручним радом.

Сарадња Завода са социјалним инспекторкама Покрајинског секретаријата за социјалну политику и демографију наставила се и у 2009. години, кроз размену извештаја инспекцијског надзора и надзора над стручним радом, консултацијама у случајевима када су у установама уочене неправилности у раду које захтевају ванредни инспекцијски или надзор над стручним радом, односно стручну подршку над радом појединих стручних радника. Ова сарадња допринела је комплетном сагледавању стања у установама социјалне заштите и ефикаснијем решавању одређених неправилности у раду и подизању професионалних компетенција стручних радника.

У протеклој години настављена је сарадња са Републичким заводом за социјалну заштиту, која континуирано траје од оснивања оба Завода. Кроз сарадњу су усаглашавани принципи и вредности на којима почива методологија надзора над стручним радом и стручна подршка.

У току реализације надзора над стручним радом успостављао се и развијао сараднички однос између Завода и установа социјалне заштите кроз разговоре са запосленим у установама социјалне заштите о проблемима са којима се суочавају у раду и могућностима превазилажења тих проблема, као и о улози Завода у пружању подршке установама у систему социјалне заштите. Стручна подршка Завода стручним радницима у установама, у којима је обављен надзор над стручним радом, настављена је кроз стручне консултације телефонским

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

путем или електронском поштом, у циљу што ефикаснијег и ефективнијег отклањања уочених неправилности али и подизања квалитета рада установе и стручних радника у складу са реформским процесима, са циљем пружања што квалитетнијих и адекватнијих услуга корисницима у систему социјалне заштите.

Спровођење континуиране стручне подршке и надзора над стручним радом у установама социјалне заштите

Планом надзора над стручним радом установа социјалне заштите, других правних и физичких лица који обављају делатност, односно послове социјалне заштите на територији АП Војводине за 2009. годину предвиђено је укупно двадесет надзора и то:

- у једној установи за смештај деце и омладине ометене у развоју
- у пет установа за смештај старих лица
- у две установе за смештај душевно оболелих лица
- у две установе за смештај лица ометених у менталном развоју
- у једној установи за смештај слепих особа
- у три установе за смештај деце без родитељског старања

Планом је предвиђен надзор и у шест домова за старе особе у АП Војводини који су у приватном власништву и то:

- Домско одељење ПЈ „Огранак 1“, Суботица
- Дом за старе, Мраморак, општина Ковин
- Дом за старе „Максимовић“, Суботица
- Домско одељење „Горански дом“, Девојачки бунар
- Дом за старе „проф. др Јован Николић“, Бела Црква
- Дом за пензионере и стара лица „Адам“, Ковачица

У већини установа, обухваћених Планом рада за 2009. годину, извршен је надзор над стручним радом. Установе које нису обухваћене надзором над стручним радом су установа за смештај деце и омладине ометене у развоју у Ветернику где је надзор одложен за фебруар 2010. године, због предстојеће трансформације установа за смештај деце и омладине и промене директора установе; три дома за смештај старих лица у којима је надзор над стручним радом вршен крајем 2006. и почетком 2007. године (установа у Бачкој

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

Паланци, Кули и Апатину), због смањеног буџета и недостатка материјалних средстава за гориво. Приоритет је дат установама у којима није вршен надзор над стручним радом од стране Завода. Са Домом за старе у приватном власништву „Проф. др Јован Николић“ у Белој Цркви и поред више покушаја, нисмо успели да успоставимо контакт и најавимо надзор. На основу доступних информација, закључено је да ова установа, без обзира што има дозволу за рад, још увек нема станаре ни запослене стручне раднике.

Поред надзора над стручним радом, непосредним увидом, планирано је праћење реализације предложених мера у осам установа:

- једној установи за децу без родитељског старања
- једној установи за душевно оболела лица
- шест установа за смештај старих лица

Праћење реализације предложених мера реализовано је у свим планираним установама.

У 2009. години, поред редовних надзора, Завод је имао и један ванредни надзор по налогу Покрајинског секретаријата за социјалну политику и демографију у Дому за децу и омладину „Колевка“ у Суботици у случају Центра за социјални рад у Суботици, а у вези ХИВ+ дечака који је на смештају у овој установи.

По позиву појединих центара за социјални рад и установа за смештај корисника, Завод је учествовао на неколико конференција случаја са циљем сагледавања, до тада предузетих активности и изналажења заједничких решења која су у најбољем интересу корисника. Конференције случајева реализоване су у сарадњи са саветницама за породично-правну заштиту Покрајинског секретаријата за социјалну политику и демографију.

Стручну подршку Завод је пружао и телефонским путем у виду консултација, саветовања и препорука, у складу са исказаним потребама установа социјалне заштите из области примене Закона о социјалној заштити и обезбеђењу социјалне сигурности грађана, најчешће из области примене методе вођења случаја и супервизије.

Учешће Завода у изради, имплементацији и праћењу нових стандарда, норматива и услуга у социјалној заштити

У складу са исходом процеса договарања и планирања Министарства рада и социјалне политике, Републичког Завода за социјалну заштиту у Београду, Покрајинског Завода и Oxford Policy Management Ltd. (ОПМ), утврђена је потреба да се изврши стандардизација извесног броја услуга у области социјалне заштите.

Као приоритетне за стандардизацију, одређене су следеће услуге:

1) Услуге за које треба урадити нова (целовита) документа:

- Свратишта за младе/децу која живе на улици
- Дневни боравак за младе са поремећајима у понашању
- Породични смештај за одрасле и старије

2) Услуге за које треба урадити анексе на постојећа документа о стандардима, само са специфичностима везаним за циљну групу:

- Прихватилиште за жртве трговине људима
- Смештај у установе за децу са тежим или тешким сметњама у развоју
- Смештај у установе за душевно оболела лица

Завод је преузео водећу улогу у процесу стандардизације услуге смештаја у установе за децу са тежим или тешким сметњама у развоју (предлог фокус групе је да се назив ове услуге измени у назив „смештај у установе за децу и младе са инвалидитетом“). Овај процес је обухватио реализацију следећих активности:

- Два састанка фокус групе коју су чиниле представници следећих установа/организација: Дома за децу и омладину „Колевка“ из Суботице, Дома за децу и омладину ометену у развоју у Ветернику, Центра за заштиту одојчади, деце и омладине у Звечанској из Београда, Дома за децу и омладину ометену у менталном развоју у Сремчици, Канцеларије МДРИ (Mental Disability Rights International) из Београда, Иницијативе за инклузију „ВеликиМали Панчево“, представник Министарства рада и социјалне политике и Завода, као и представник родитеља корисника.
- Израду коначног нацрта документа Минимални стандарди и спецификација услуге

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

Поменуте активности су реализоване у току јануара и фебруара 2009. године, а динамику је одредило Министарства рада и социјалне политике. Након израде спецификације требало је да уследи процес пилотирања ових стандарда, међутим са овим активностима се није започело у 2009.

5. Професионална обука

Стратешки циљ за период 2008-2010. у оквиру професионалне обуке предвиђа активни **допринос Завода унапређењу компетенција пружалаца услуга социјалне заштите у АП Војводини**, што је у великој мери и остварено кроз планиране задатке и активности.

Допринос унапређењу компетенција пружалаца услуга социјалне заштите у АП Војводини

У циљу успостављања система професионалног напредовања кроз континуирано професионално образовање стручних радника у социјалној заштити и имплементације Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад који је ступио на снагу јуна 2008. године реализоване су две акредитоване обуке:

- Програм обуке „Знања и вештине за вођење случаја у социјалној заштити“ чији су аутори проф.др Мирослав Бркић, проф.др Невенка Жегарац и проф.др Тамара Џамоња Игњатовић.
- Програм обуке „Програм основне обуке за супервизоре у ЦСР“ која је коауторски рад саветница Републичког и Покрајинског завода за социјалну заштиту.

Реализација програма обуке „Знања и вештине за вођење случаја у социјалној заштити“ је финансирана и организована од стране Министарства рада и социјалне политике. У реализацији обуке за тренерице, учествовале су и обучене и саветнице из Завода.

У периоду од фебруара до јуна 2009. године реализоване су обуке у трајању од два и три дана, намењене запосленим стручним радницима свих центара за социјални рад на територији Србије.

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

Дводневна обука, у чијој реализацији су учествовале представнице Завода, обухватиле су центре за социјални рад: Житиште, Нови Бечеј, Нова Црња, Сечањ, Ада, Нови Кнежевац, Сента, Чока, Бачка Топола, Мали Иђош, Апатин, Кула, Оџаци, Бач, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Бечеј, Србобран, док је тродневна обука обухватила центре: Зрењанин, Кикинда, Суботица, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Бечеј, Србобран, Житиште, Нови Бечеј, Нова Црња, Сечањ, Ада, Нови Кнежевац, Сента, Чока, Вршац, Велико Градиште и Голубац, Жабари, Кучево, Мало Црниће, Бела Црква, Пећинци, Жабалъ и Тител, Темерин, Рума и Ириг.

Петодневна акредитована обука под називом „Програм основне обуке за супервизоре у ЦСР“ намењена супервизорима у ЦСР у организацији Завода, а уз финансијску подршку Министарства рада и социјалне политике успешно је реализована за четири групе супервизора/ки из свих центара за социјални рад на територији Војводине, у периоду од јуна до септембра 2009. Обуку је завршило 65 супервизора.

Са задовољством је констатовано да су стручни радници центара за социјални рад успешно завршили обе обуке и показали завидан ниво знања, вештина и мотивације у самом процесу обука. Нарочито је важно нагласити да је успостављен однос поверења и спремности за наставак сарадње, како између реализатора обуке и стручних радника, тако између самих стручних радника.

Стратегија за заштиту од насиља у породици и других облика родно заснованог насиља у АП Војводини за период од 2008. до 2012. године предвиђа учешће Завода у неким планираним активностима. Као допринос остварењу стратегије Завод је на веб сајту учинио доступним акредитоване програме обуке, које се баве насиљем у породици и другим облицима родно заснованог насиља свим пружаоцима услуга социјалне заштите и подржао је кампању „16 дана активизма против насиља над женама“ у организацији Покрајинског омбудсмана и Секретаријата за рад, запошљавање и равноправност полова.

Прикупљање информација о едукативним пакетима, едукаторима, тренерима и стручној литератури

На веб сајту Завода су редовно постављане информације о оствареним акредитованим обукама Завода, семинарима, округлим столовима и осталим

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

стручним скуповима у организацији Завода, такође је доступна и листа најактуелнијих акредитованих програма обуке и њихови кратки резимеи.

Завод је активно пружао консултативну помоћ супервизорима и водитељима случаја центара за социјални рад, који су били укључени у процес имплементације Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад у погледу неких тема као што су: избор адекватних акредитованих програма, успостављања контаката са ауторима акредитованих програма обуке, дилема око едукативне функције супервизије у центрима за социјални рад и сл.

Учешће Завода у планирању и изради обавезних програма обуке

По програму за 2009. годину је предвиђено да Завод заједно са Републичким заводом за социјалну заштиту учествује у организацији послова акредитације програма обуке у сегменту контроле квалитета реализације акредитованог програма обуке током трајања акредитације, према утврђеним критеријумима, а према "Програму мера и активности за стално усавршавање стручних радника запослених у установама социјалне заштите" усвојеном од стране Министарства рада и социјалне политике Републике Србије 2008. године, међутим нови Закон о социјалној заштити, који је још на јавној расправи, предвиђа неке измене у улози Завода, тако да се активности у овој сфери одлажу за 2010. годину.

У 2009. године акредитоване су два програма обуке Завода:

- Тродневни програм обуке „Методологија извођења обуке“ је ауторско дело британске тренераице Џес Прајс, а представнице Покрајинског и Републичког завода за социјалну заштиту имају статус реализаторки обуке. Ова обука има за циљ оспособљавање стручних радника/ца у области социјалне заштите за самостално извођење обуке, усвајањем специфичних знања везаних за методологију извођења обуке и развој тренерских вештина, чиме се обезбеђује успешан трансфер садржаја и шири мрежа тренера, што допринеси развоју општих и стручних компетенција великог броја запослених у области социјалне заштите.
- Једнодневни програм обуке „Ефикасни односи са јавношћу и значај информисања у систему социјалне заштите“. Циљ ове обуке је да

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

прошири знања учесника/ца о планирању односа са јавношћу, унапреди разумевање учесника/ца о значају односа са јавношћу и информисања у систему социјалне заштите и подстакне учеснике/це на израду плана информисања за своју институцију, установу, организацију и усклади са другим документима и процесима.

У 2009. године у Заводу је започета израда још два програма обуке намењена пружаоцима услуга социјалне заштите, као стручна помоћ и подршка у њиховом раду.

Организација семинара и обуке за запослене у Покрајинском заводу за социјалну заштиту и пружаоце услуга социјалне заштите

Завод је остварио испитивање потреба стручних радника/ца за акредитованим обукама у систему социјалне заштите на територији Војводине. Анкетни лист је упућен центрима за социјални рад, установама за смештај, локалним самоуправама, и организацијама цивилног друштва које су укључене као пружаоци услуга у пројектима локалних самоуправа које подржавају Министарство рада и социјалне политике и Фонд за социјалне иновације. Подаци су обрађени тако што су уз назив акредитованог програма обуке дати називи установа и број особа које су установе навеле као заинтересоване за дате обуке. Добијени подаци су доступни на веб сајту Завода. Основна замисао ове активности је да се успостави ефикаснија комуникације између оних којима су обуке потребне и оних који обуке реализују.

У организацији Републичког и Покрајинског завода за социјалну заштиту у јануару 2009. одржано је пилотирање обуке „Методологија извођења обуке“. Реализаторке и учеснице овог петодневног програма обуке су биле саветница из оба завода. Ово пилотирање је реализовано уз помоћ ОПМ тима и ДФИД-а. Менторско-супервизијску подршку пружила је Џес Прајс, представница ДФИД-а. Циљ овог пилотирања био је тестирање овог програма обуке, што представља услов за акредитацију. Овај програм је намењен реализаторима обуке у области социјалне заштите, којима су неопходне вештине и знања ефективног извођења процеса обучавања.

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

У 2009. године реализовано је 5 једнодневних обука „Превенција синдрома сагоревања код професионалаца у социјалној заштити“, која је ауторско дело саветница Завода, а акредитована у 2008. години. Обуке су одржане у Белој Цркви (два дана), Старој Моравици, Новом Саду и Чоки. Укупно **75** учесника/ца је прошло обуку, а међу њима су били запослени у систему социјалне заштите и представници локалних самоуправа и полиције.

Ради даљег унапређења услуга које су се успостављале и развијале, Завод је у сарадњи са Републичким заводом за социјалну заштиту, НВО „Амиту“, и Фондом за социјалне иновације организовао радионице на следеће теме: “Развој дневних боравака/центра за децу и младе са проблемима у понашању и у сукобу са законом”, и „Развој услуга ванинституционалне заштите за старе“. Циљ ових радионица је био да се окупе пројектни тимови који у пракси развијају, односно спроводе ове услуге како би разменили своја досадашња искуства ради унапређења праксе.

Од планираних обука за 2009. годину за саветнике/це Завода остварена је само једна и то четвородневна акредитована обука „Методологија успостављања интегралног модела развоја услуга социјалне заштите у локалној заједници“ аутора проф. Др Снежане Медих, Проф. Др Мирослава Бркић, Драгице Влаовић-Васиљевић и Драгана Вулевић, у реализацији проф. Др Снежане Медих и Драгице Влаовић-Васиљевић. Циљ ове обуке је стицање знања и оспособљавање професионалаца из различитих система у локалној заједници за коришћење методологије која подржава развој интегралног модела социјалне заштите. Обуку је успешно завршило 11 саветница и директорца Завода.

Завод је учествовао на стручним скуповима који су одржани у организацији Социјално-педагошког актива запослених у установама за смештај МНРО и душевно оболелих особа у Чуругу, Старом Лецу и Алексинцу на тему „Евиденција и документација и индивидуални план услуге за корисника“. Циљ овог скупа је био успостављање јединственог модела вођења евиденције о корисницима, документације о стручном раду и индивидуалних планова услуга за корисника.

Током 2009. године Завод је учествовао у радној групи Министарства рада и социјалне политике и УНИЦЕФ-а на креирању свеобухватног плана

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

трансформације резиденцијалних установа за децу и плана развоја одрживих алтернатива. Најважнија циљна група овог свеобухватног плана су деца у резиденцијалним установама, скраћење дужине њиховог боравка у установама, развој хранитељства и других облика збрињавања у средини из које деца долазе.

Као члан ФИЦЕ Србије, Завод је у септембру 2009. године учествовао на тродневном стручном скупу у Београду, где су учесници имали прилику да се упознају са Пољским моделом трансформације резиденцијалних установа за децу. Овај модел је иновативан, фокусиран на дете и његов најбољи интерес и привукао је велику пажњу учесника јер је могућ и применљив у нашим условима.

Завод је у априлу, у својству партнера, учествовао у организацији II Регионалне радионице Југоисточне Европе о приступачности у туризму под називом „Туристи и туризам“. Ова конференција је одржана у Конгресном центру Мастер, Новосадског сајма. Носилац конференције је био Центар "Живети усправно", а други партнер на пројекту био је Јужнобачки управни округ. Излагачи су били из Шведске, Италије, Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Македоније. Реализацију скупа подржали су Мисија ОЕБС-а у Србији, Фонд за отворено друштво, Министарство рада и социјалне политике, Секретаријат за архитектуру, урбанизам и градитељство АП Војводине, Секретаријат за регионалну и међународну сарадњу АП Војводине, Град Нови Сад, Туристичка организација Војводине и туристичка агенција „Компас“.

Основни циљ овог скупа, који иначе представља наставак прве такве радионице одржане септембра 2006. године у Грчкој, је да се истакне друштвена и економска потреба за инфраструктурним улагањем у приступачан туризам као и да се препозна потреба за развојем приступачних производа и услуга у туризму који ће бити доступни за све људе.

У склопу планираних активности Завод је учествовао на више од 20 семинара, стручних скупова, округлих столова, ПП презентација, радионица које су организоване од стране других институција, установа и НВО, све у сврху размене информација о реформским решењима, савременим стручним гледиштима, теоријским и практичним сазнањима из области социјалне заштите и других блиских области.

6. Информисање, промоција, подршка

Стратешким циљем за период 2008-2010. у области информисања, промоције и подршке предвиђено је да Завод активно делује на **повећање нивоа транспарентности система социјалне заштите у АП Војводини информисањем и промовисањем принципа и вредности социјалне заштите** на чијем остварењу се радило кроз планиране задатке и активности.

Доступност информација о систему социјалне заштите

Завод је у 2009. години наставио да ради на унапређењу свог визуелног идентитета и интензивирању електронске комуникације са актерима социјалне заштите.

Од 2009. године Завод има нови домен и адресу веб сајта (www.pzsz.gov.rs), који се редовно ажурира информацијама у вези са радом Завода, али и новостима у систему социјалне заштите у АП Војводини и Србији. На сајту Завода су доступни резимеи свих акредитованих програма обуке, а постављен је и водич „Како до акредитованог програма обуке“, који је својеврсно упутство за коришћење информација о акредитованим програмима обуке.

Садржај веб сајта представљен је и на енглеском језику, као и на ћириличном и латиничном писму.

Због недостатка финансијских средстава Завод је 2009. године успео само да доштампа малу количину лифлета. У оквиру пројекта ПРОГРЕС штампане су фасцикле на којима је и знак Завода као партнера на пројекту, па се и то може сматрати делом заводског промо материјала.

Успостављање функционалне мреже установа социјалне заштите и других актера социјалне заштите у АПВ

Завод је од почетка свог рада имао у виду значај ефикасне и ефективне размене информација, тако да се у 2009. години интензивније радило на развијању електронских канала комуникације, односно веб сајта и електронске поште.

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

Електронска пошта је у 2009. постала доминантан начин размене информације, Завод је пружао подршку установама социјалне заштите у интензивнијој примени овог вида комуникације. Тенденција је, да коришћење електронске поште од стране установа социјалне заштите постане уобичајени начин комуникације, што ће у значајној мери побољшати и олакшати рад и сарадњу у односу на ранији период. Редовно се ажурира интерна контакт листа установа социјалне заштите, медија и других актера социјалне заштите.

Настављена је успешна комуникација и сарадња са органима, организацијама и институцијама које нису из система социјалне заштите: Покрајинским секретаријатом за рад, запошљавање и равноправност полова, Заводом за равноправност полова и Покрајинским омбудсманом.

Покрајински завод за социјалну заштиту располаже библиотеком коју чини око 1400 стручних наслова из области социјалне заштите, социологије, психологије, филозофије, педагогије, права, привреде, медицине, речника и лексикона. Од значаја је истаћи да ова библиотека поседује и веома значајна издања на енглеском, француском и немачком језику, а која никада нису била предмет превода на српски језик. Намера је да ова библиотека постане доступна и осталим установама у систему социјалне заштите АП Војводине.

7. Друге активности

Поред планираних активности Завод је, у партнерству са другим институцијама, установама и НВО учествовао у пројектним активностима и деловао на успостављању сарадње са сродним установама и институцијама у земљи и ван ње.

У оквиру „Прогреса“, Програма за запошљавање и социјалну солидарност Европске заједнице, Министарство рада и социјалне политике спроводи пројекат „Промоција дебате о социјалној укључености у Србији“. Завод је као једна од партнерских организација ангажован на активностима које се односе на реализацију информативно-едукативних семинара за представнике свих препознатих релевантних актера на том пољу: локалне самоуправе, установе и организације из области социјалне заштите, образовања, запошљавања, здравства, правосуђа, полиције, медија, цивилних организација, представнике

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

социјално искључених/маргинализованих друштвених група итд. Предвиђено је одржавање укупно 11 оваквих семинара у општинама/градовима АП Војводине. У складу са динамиком реализације осталих активности партнерских организација, у 2009. години је одржан један семинар у Кикинди. Учесници семинара су имали прилику да се упознају са европским и националним контекстом када је у питању социјална укљученост као и са резултатима истраживања партнерских организација. Општи циљ пројекта је боље разумевање концепта политике друштвеног укључивања, ширење фокуса стручне и шире јавности са проблема сиромаштва на проблеме искључености као и размена информација и упознавање са најбољом праксом на европском нивоу.

У партнерству са Ресурсним центром за развој „АЛФА“ и ШОСО „Милан Петровић“ из Новог Сада, Покрајински завод је креирао предлог пројекта за Конкурс за организацију која би пружала консултантску подршку у оснивању и реализацији услуге дневног боравака за особе са инвалидитетом. Циљ овог конкурса је избор организације која ће пружати консултантску подршку изабраним општинама у оснивању и реализацији услуге дневних боравака, у домену управљања, обучавања, структурисања услуга и институционализације услуге дневног боравака. Овај конкурс финансиран је из средстава Европске Уније, преко Делегације Европске Комисије у Србији и Програма за развој Уједињених нација. У циљу дефинисања области консултантске подршке Завод је спровео истраживање потреба локалних актера (кроз упитник и телефонски и лични интервју). Међутим, Завод није добио средства за реализацију овог пројекта.

Завод је успоставио сарадњу са Регијом Кампања и њиховим институтом „ФОРМЕЗ“ на реализацији пројекта, чији је носилац Министарство спољних послова Италије. Пројекат је имао за циљ да се направи паралела у оквиру италијанског и српског модела система социјалне заштите, као и да се препознају елементи који се могу пренети у наш систем као пример добре праксе. Представници Завода, Канцеларије за европске послове, као и представници Градске управе за социјалну и дечију заштиту, градске управе за здравство и Центра за социјални рад су имали прилику да у студијској посети Регији Кампања, Граду Напуљу, стекну увид у ситуацију на пољу социјалне заштите и да у току њихове посете нашој земљи прикажу наше примере добре праксе. Као продукт написан је чланак који ће ући у брошуру, која ће се

Годишњи извештај Покрајинског завода за социјалну заштиту за 2009. годину

штампати на завршетку пројекта, а договорена је и даља сарадња и размена искустава.

У јуну представнице Завода учествовале су на тродневној конференцији под називом "Искуства Оломоучког региона са европским пројектима" која је одржана у Новом Саду за представнике локалних самоуправа и покрајинских институција. Влада Оломоучког региона Чешке Републике је у Војводини већ неколико година и спроводи програме подршке цивилном и државном сектору. Том приликом договорена је сарадња у смислу размене искустава о организацији система социјалне заштите у две земље и услугама које се пружају.

Завод је у периоду октобар - децембар остварио контакте са Вуковарско-Сријемском Жупанијом Републике Хрватске и договорена је будућа сарадња, која ће се конкретизовати кроз размену искустава о услугама у систему социјалне заштите, студијске посете, стручне скупове и на друге начине који ће допринети унапређењу социјалне заштите у Војводини и ВС Жупанији.